

**UCHWAŁA NR LII.340.2023
RADY GMINY STARA BŁOTNICA**

z dnia 3 listopada 2023 r.

w sprawie uchwalenia i przyjęci do realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 535 i 289) Rada Gminy w Starej Błotnicy uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się i przyjmuje do realizacji gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023 – 2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stara Błotnica.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Popowicz
Roman Popowicz

**Załącznik do Uchwały
Nr LII.340.2023
Rady Gminy Stara Błotnica
z dnia 3 listopada 2023 r.**

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej
dla Gminy Stara Błotnica
na lata 2023-2028**

Spis treści

I. Przemoc domowa – charakterystyka zjawiska	3
II. Diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Stara Błotnica	6
III. Założenia Programu	12
IV. Adresaci Programu	13
V. Realizatorzy Programu	13
VI. Pozytywne czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu.....	13
VII. Negatywne czynniki w realizacji Programu.....	14
VIII. Cele Programu.....	14
IX. Wdrażanie Programu.....	15
X. Harmonogram realizacji Programu.....	16
XI. Przewidywane efekty i rezultaty.....	16
XII. Monitoring Programu.....	16
XIII. Źródła finansowania.....	17

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2028, jest dokumentem opartym na zapisach ustawy z dnia 9 marca 2023 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. z 2023, poz. 535), której Art.1 pkt.1 w tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy otrzymuje brzmienie: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”. W art. 6 ust. 2 pkt 1 dotyczącym zadań własnych gminy, zawiera zapis „opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2028 jest kontynuacją Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w latach 2020-2024.

I. Przemoc domowa – charakterystyka zjawiska

Przemoc domowa– zjawisko społeczne zachodzące, gdy członek rodziny, mąż, żona lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, dziadków, teściów itp., używając przewagi fizycznej, gróźb, szantażu, w celu zranienia moralnie lub fizycznie.

Art. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej określiła definicję zjawiska przemocy domowej. Ilekroć w ustawie jest mowa o przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Z kolei Art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej określiła definicję osoby doznającej przemocy domowej. Ilekroć w ustawie jest mowa o osobie doznającej przemocy domowej

– należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Art. 2 pkt 3 i 4 definiuje następujące pojęcia:

- a) osoba stosująca przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2;
- b) świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy domowej mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny.

Istnieje wiele mitów i stereotypów na temat zjawiska przemocy domowej. Często usprawiedliwiają one stosowanie przemocy, służą do jej ukrycia lub bagatelizowania. Najczęstsze stereotypy występujące w rozumieniu zjawiska przemocy domowej to stwierdzenia, że: „przemoc domowa to sprawa prywatna i nikt nie ma prawa się wtrącać”, „przemoc domowa dotyczy tylko rodzin z marginesu społecznego”, „gdyby ofiara naprawdę cierpiała, to odeszłaby od sprawcy”, „przemoc występuje tylko wtedy, gdy widoczne są obrażenia”. W takim podejściu do problemu, osoba stosująca przemoc czuje się silna, ponieważ istnieje przyzwolenie społeczne.

Wiedza naukowa i przeprowadzane badania zaprzeczają takiemu rozumieniu przemocy domowej. Należy pamiętać, że przemoc domowa, fizyczna czy psychiczna, jest przestępstwem podlegającym karze tak samo, jak przemoc wobec osób obcych. Występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, statusu społecznego. Nie zawsze jest ona powiązana

z nadużywaniem alkoholu przez sprawcę przemocy, choć rzeczywiście alkohol bardzo często przyczynia się do przemocy domowej. Ofiary przemocy, pomimo że są krzywdzone, często nie potrafią odejść od sprawcy, ponieważ są od niego zależne i w wyniku przemocy mają zaniżone poczucie własnej wartości.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej, co należy do zadań własnych gminy oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Stara Błotnica.

Podstawa prawna:

1. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2021, poz.1249 ze zm.)*
2. *Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901)*
3. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.)*
4. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023r. poz. 1870).*

Przemoc domowa charakteryzuje się:

-intencjonalnością, która określa działania sprawcy jako zamierzone. Stosując przemoc sprawca pragnie przejąć kontrolę nad ofiarą. Jest on przekonany, iż wyłącznie on wie, jakie działania są dla ofiary najlepsze, stąd podejmuje w ważnych sprawach decyzje za swoją ofiarę, uznając ją za całkowicie niezdolną do stanowienia o sobie samej,

-asymetrią/brakiem równowagi sił, która wynika z obecności w rodzinie wyraźnych różnic zarówno w aspekcie materialnym, ekonomicznym, fizycznym, jak i psychicznym, społecznym czy kulturowym. Pojawiające się dysproporcje zwiększają przewagę sprawcy nad ofiarą, czyniąc ją coraz bardziej bezradną i bezsilną,

-naruszeniem godności i praw poprzez poniżające traktowanie ofiary. Sprawca wzbudza w ofierze poczucie bezwartościowości, pozbawia prawa do szacunku, ochrony zdrowia i godnego życia,

-powodowaniem cierpienia i szkód, tj. cierpieniem fizycznym i psychicznym ofiary na skutek systematycznej przemocy ze strony osoby stosującej przemoc. Traumatyczne przeżycia wpływają na funkcjonowanie i zdrowie psychiczne. Osoby takie często żyją w przekonaniu, iż zasługują na takie wynaturzone i nieludzkie traktowanie. Popadają w niemoc i w ten sposób starają się usprawiedliwić własną bezsilność, wycofanie z działań skierowanych na otrzymanie pomocy czy brak wsparcia z

zewnątrz. Godzą się na przemoc, a winą za nią obarczają siebie.

Rodzaje przemocy domowej:

W definicji przemocy domowej dodano element przewagi jaką musi wykorzystywać osoba stosująca przemoc wobec osoby doznającej przemocy. Przewaga musi występować w jednym z trzech rodzajów. Może to być przewaga psychiczna, fizyczna lub ekonomiczna. Możemy wyróżnić pięć rodzajów przemocy domowej:

- a) **przemoc fizyczna**- narażająca na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, życia lub mienia,
- b) **przemoc seksualna**- narażająca godność, nietykalność cielesną, godność w tym seksualną
- c) **przemoc psychiczna**- powodująca szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) **przemoc ekonomiczna**- ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) **cyberprzemoc** - istotnie naruszające prywatność osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udęczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W rzeczywistości rzadko zdarza się, aby w/w rodzaje przemocy występowały pojedynczo. Z reguły jednocześnie występuje kilka rodzajów przemocy

Fazy przemocy domowej:

Fazy przemocy domowej to cyklicznie pojawiające się zdarzenia w związkach, które zostały opisane przez amerykańską psycholog Leonorę E. Walker. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

- Faza narastania napięcia, w której partner staje się drażliwy, coraz więcej rzeczy go denerwuje, często atakuje słownie partnerkę, wszczyna awantury.
- Faza ostrej przemocy, w której sprawca daje upust swojemu napięciu i wpada w szał, niszczy sprzęty domowe, dopuszcza się przemocy fizycznej, grozi ofierze, zastrasza ją.
- Faza pojednania, nazywana również fazą miesiąca miodowego, w której sprawca usprawiedliwia swoje zachowanie, przeprasza, obiecuje poprawę, a ofiara wierzy, że tym razem będzie inaczej.

II. Diagnoza Problemu Przemocy Domowej w Gminie Stara Błotnica

Istotnym elementem Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób

Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2028 jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie, z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.

1. „Niebieskie Karty”

W roku 2022 procedura „Niebieskie Karty” została wprowadzona 11 razy. Łącznie w 2022 roku prowadzonych było 14 procedur, w tym 3 które wprowadzone były przed 2022 rokiem.

W roku poddanym analizie w 12 przypadkach procedura „Niebieska Karta” była wprowadzana przez Policję, w 2 przypadkach przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Pozostałe instytucje uprawnione do wprowadzania procedury „Niebieska Karta” nie sporządzały formularzy A – Niebieska Karta.

Z wszystkich 14 prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” w roku 2022, zakończono 13 procedur.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2020-2022

Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2020-2022		
2020	2021	2022
6	6	11

2. Program Korekcyjno - Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- a) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- b) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- c) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- d) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach oraz o ich ukończeniu."

3. Postępowania w sprawach dotyczących leczenia odwykowego w przypadku nadużywania alkoholu.

W roku 2022 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starej Błotnicy prowadziła 11 spraw dotyczących nadużywania alkoholu. Z wszystkich prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych postępowań, w 4 przypadkach osoby uzależnione podjęły dobrowolne leczenie odwykowe w trybie niestacjonarnym.

W 4 sprawach Komisja wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Grójcu o zobowiązanie osoby do leczenia odwykowego. W pozostałych 3 przypadkach, postępowanie zostało umorzone.

Diagnoza Zasobów Instytucjonalnych

Mieszkańcy Gminy Stara Błotnica mają możliwość korzystania z pomocy podmiotów uprawnionych do realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz świadczących pomoc rodzinom dotkniętym przemocą, takich jak:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Prokuratura Rejonowa,
- Sąd Rejonowy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Placówki Oświatowe.

Gmina

Realizacja zadań własnych:

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 803) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 oraz z 2021 r. poz. 41 i 694), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina Stara Błotnica realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Opracowany i realizowany jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy domowej i Ochrony Osób Przemocy Domowej. Od 2011 r. Gmina posiada Zespół Interdyscyplinarny, który koordynuje działania poszczególnych służb w realizacji procedury „Niebieska Karta”. Rodzinom udziela się bezpłatnej pomocy w postaci poradnictwa socjalnego, psychologicznego, prawnego oraz ochrony przed przemocą domową.

Gmina poprzez działalność Ośrodka Pomocy Społecznej prowadziła również działania edukacyjne służące wzmocnieniu świadomości społecznej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.

Policja

Policja jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Policjanci najczęściej interweniują bezpośrednio w sytuacji przemocy. Podczas interwencji wprowadzają w rodzinie procedurę „Niebieska Karta”. Do podstawowych zadań Policji zawartych w art. 1 ust. 2 pkt 1, 2, 3 Ustawy o Policji, należą m.in.:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę. Interwencja taka ma możliwość wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił pomiędzy sprawcą a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania stałego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Policja ma również uprawnienia, aby podjąć konkretne działania wobec sprawcy przemocy, np. poprzez wydanie mu

nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego z rodziną.

W realizacji procedury „Niebieska Karta” ogromną rolę odgrywają dzielnicowi powoływani do grup diagnostyczno-pomocowych. Mają oni kontakt z pokrzywdzonymi, mogą przyjmować zawiadomienia o przestępstwie, informują osobę doznającą przemocy o przysługujących jej prawach i placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych itp.

Pomoc społeczna

Celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się m.in. w przypadku: ubóstwa lub bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać. Pomoc Społeczna jest instytucją uprawnioną do wprowadzenia procedury „Niebieska Karta”. W przypadku otrzymania zgłoszenia, do zadań pracownika socjalnego należy:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy, umożliwiającą diagnozę sytuacji,
- w razie potrzeby wprowadzić procedurę „Niebieska Karta”,
- uczestniczyć w przygotowaniu planu pomocy w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- udzielić w razie potrzeby pomocy finansowej oraz umożliwić dostęp do pomocy psychologicznej i prawnej,
- w przypadku stwierdzenia występowania przemocy, skierować sprawę do organu właściwego do prowadzenia postępowania przygotowawczego przy podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy domowej,
- udzielić wsparcia osobie w sądach, instytucjach publicznych, pomagając w sprawach urzędowych, jeśli taka jest wola osoby doznającej przemocy domowej,
- realizować zadania związane z procedurą „Niebieska Karta”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Pomoc rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podejmuje działania wobec osób nadużywających alkoholu. Może

kierować wnioski do Sądu Rodzinnego w sprawie zobowiązania osoby do podjęcia leczenia odwykowego. GKRPA ma również prawo wprowadzić w rodzinie procedurę „Niebieska Karta”.

Służba zdrowia

Zadaniem służby zdrowia jest oczywiście ochrona zdrowia pacjenta. Przemocy domowej mogą towarzyszyć wyraźne uszkodzenia ciała. Zawsze występują natomiast szkody w obszarze zdrowia psychicznego. Dlatego też zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu objętego świadczeniami zdrowotnymi. Lekarz może również wydać zaświadczenie o odniesionych obrażeniach i podać informacje osobie pokrzywdzonej o możliwościach uzyskania pomocy. Służba Zdrowia jest kolejną z instytucji, które mają prawo wprowadzić procedurę „Niebieska Karta”.

Oświata

Placówki Oświatowe również mogą prowadzić działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą. Mają uprawnienie, aby wprowadzić w rodzinie procedurę „Niebieska Karta”. W działaniach szkoły głównymi beneficjentami są dzieci. Placówki oświatowe mają częstszy i bliski kontakt z dziećmi. Funkcjonariusze Policji i Pracownicy Socjalni podczas wizyt w miejscu zamieszkania rodziny mają utrudniony kontakt z dziećmi, które zwłaszcza w okresie roku szkolnego, często przebywają w szkołach lub przedszkolach. Dlatego udział Placówek Oświatowych w działaniach przeciw przemocy domowej jest tak ważny. Pedagodzy, wychowawcy, którzy często są powoływani do grup diagnostyczno-pomocowych realizujących procedurę „Niebieska Karta”, są świadomi problemów, jakie występują w rodzinie danego dziecka. Mogą obserwować zachowanie dziecka, które przebywa w szkole i we właściwy sposób udzielić pomocy i wsparcia.

Organizacje pozarządowe

Organizacje te często prowadzą:

- telefon zaufania dla ofiar przemocy,
- punkty informacyjno-konsultacyjne,
- ośrodki pomocy,
- grupy wsparcia,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

Organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, w szczególności przyczyn i skutków

przemocy domowej oraz metod i form pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

III. Założenia programu

W celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej Rada Ministrów przyjmuje Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, określający szczegółowe działania w zakresie:

- 1) zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej;
- 2) programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- 4) upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy domowej, jak i osobom stosującym przemoc domową.

W celu zwiększenia świadomości i skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej i ograniczenia zjawiska przemocy określono podstawowe założenia do realizacji w ramach programu:

1. Profilaktyka:

Działania edukacyjne kierowane do ogółu mieszkańców Gminy Stara Błotnica, w tym osób i rodzin zagrożonych przemocą.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej:

Działania kierowane do osób doznających przemocy domowej.

3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową:

Działania kierowane do osób stosujących przemoc domową. Skierowanie przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

5. Podniesienie kompetencji służb realizujących procedurę „Niebieska Karta”:

Działania kierowane do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego, w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład zespołu interdyscyplinarnego, przechodzą obowiązkowe szkolenie, dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowe szkolenia dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-

pomocowych

IV. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

1. Ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
2. Osób doznających przemocy domowej,
3. Osób stosujących przemoc domową,
4. Świadków przemocy domowej,
5. Pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

V. Realizatorzy i współrealizatorzy Programu

Realizatorami/współrealizatorami programu są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Błotnicy;
- Posterunek Policji w Radzanowie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Starej Błotnicy;
- Sąd Rejonowy w Grójcu;
- Urząd Gminy w Starej Błotnicy;
- Placówki oświatowe z terenu gminy Stara Błotnica;
- Zespół Interdyscyplinarny / grupy diagnostyczno-pomocowe.

VI. Pozytywne czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

Do pozytywnych czynników umożliwiających realizację Programu należą:

- akty prawne regulujące system przeciwdziałania i rozwiązywania problemów przemocy domowej;
- dobra współpraca i przychylność władz samorządowych;
- realizowana procedura „Niebieskie Karty”;
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych i dzielnicowych;
- gotowość do współpracy służb i instytucji;
- podnoszenie kwalifikacji i ciągłe doskonalenie zawodowe osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- zaangażowanie osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- postrzeganie przemocy jako jednego z najpoważniejszych problemów społecznych;

- zwiększająca się świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy domowej;
- silne więzi rodzinne.

VII. Negatywne czynniki w realizacji Programu

Do negatywnych czynników utrudniających realizację Programu należą:

- występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa a możliwością ich zastosowania w praktyce przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości;
- nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy domowej;
- występowanie w rodzinach patologii (m.in. alkoholizm i przestępczość);
- rozpad więzi rodzinnych;
- ubóstwo;
- niski poziom wiedzy społecznej nt. możliwości korzystania z pomocy;
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów;
- bierność świadków przemocy domowej (rodzina, środowisko sąsiedzkie);
- niska skuteczność oddziaływań terapeutycznych wobec osób uzależnionych;
- niewystarczająca skuteczność oddziaływań interwencyjno - motywacyjnych wobec osób stosujących przemoc;
- niewystarczająca skuteczność działań związanych z ochroną osób doznających przemocy;
- niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy domowej oraz placówek leczenia odwykowego (słaby przepływ informacji – czynnik ludzki, niedopracowane procedury);
- brak środków finansowych na funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

VIII. Cele programu

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, zmniejszenie skali tego zjawiska oraz skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych na terenie Gminy Stara Błotnica.

Cel główny jest realizowany poprzez *cele szczegółowe*:

Cele szczegółowe:

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Stara Błotnica,
- 2) zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 3) zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej,
- 4) podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową,
- 5) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
- 6) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

IX. Wdrażanie programu

Działania:

- działanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej,
- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, medyczne oraz socjalne;
- współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jego skutkom;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty”;
- diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach;
- monitorowanie sytuacji rodzin uwikłanych w przemoc;
- praca socjalna;
- prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych uświadamiających zagrożenia płynących z przemocy;
- organizowanie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w celu podniesienia i doskonalenia swoich umiejętności oraz skutecznego radzenia sobie ze stresem;
- upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy domowej wśród lokalnej społeczności.
- Izolowanie osób doznających przemocy domowej

X. Harmonogram realizacji Programu

Program realizowany będzie na terenie Gminy Stara Błotnica w latach 2023 – 2028. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

XI. Przewidywane efekty i rezultaty

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć przede wszystkim poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2023 – 2028 planuje się osiągnąć następujące efekty:

1. Ustawiczne działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz grup diagnostyczno-pomocowych.
2. Świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy domowej.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak i dla osób stosujących przemoc domową.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat skutków prawno – moralnych przemocy domowej.
5. Nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności i wiedzy na temat podstawowych zasad przeciwdziałania przemocy.
6. Nabycie przez rodziców wiedzy i umiejętności na temat właściwych ról i postaw.
7. Zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
8. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Stara Błotnica wobec zjawiska przemocy domowej.

XII. Monitoring Programu

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o działalność i informacje przekazywane przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty zaangażowane w realizację

programu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Błotnicy do 31 maja każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu, które służyć będzie również ewaluacji i modyfikacji programu w celu poprawy jego efektywności.

XIII. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2028 są środki własne gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy na podstawie Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2023 r. poz. 165 ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 535 ze zm.).

ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa, czyli znęcanie się nad bliskimi, to poważny problem społeczny, który dotyka wiele rodzin. Osoby, które są ofiarą przemocy domowej, często nie wiedzą, jak się przed nią bronić i jakie grożą za nią konsekwencje. Przemoc domowa to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc występuje od zawsze i dlatego należy podejmować wszelkie działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Niezmiernie istotna jest tutaj współpraca, zaangażowanie oraz wysiłek wszystkich służb, reagujących na problemy społeczne, ukierunkowany na przeciwdziałanie temu zjawisku i udzielaniu wsparcia. Przemoc domowa to poważny problem społeczny, który dotyka wiele rodzin. Jej ofiary powinny podejmować stosowne działania prawne, aby chronić siebie i swoich bliskich. W Polsce istnieją liczne instytucje i organizacje, które pomagają ofiarom przemocy domowej, oferując im wsparcie na różnych płaszczyznach. Dzięki takim instytucjom, ofiary mają dostęp do szerokiego zakresu pomocy i zasobów, które mogą im pomóc w odzyskaniu poczucia bezpieczeństwa i godności.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Roman Popowicz
Roman Popowicz